VOINICUL-ȘARPE ȘI FATA DE ÎMPĂRAT

A fost odată ca niciodată, a fost odată demult tare, pe când se potcovea puricele cu nouăzeci și nouă de măji de fier la un picior și sărea de ajungea cu spinarea în cer.

Au fost odată o babă și un moșneag, care nu aveau copii. Într-o bună zi moșneagul zise:

— Măi babă, bate în sită și covată și fă-mi o turtă în vatră, să mă duc în lume după copil.

Baba a cernut făină, a copt turte, a pus moșneagului în traistă și l-a pornit la drum. A mers moșneagul și a tot mers și într-un târziu a ajuns la o fântâniță. Moșneagul a poposit, a ospătat, a băut și s-a culcat.

Când s-a trezit, a găsit în traistă un pui de șarpe. Moșneagul s-a uitat la puiul cel de șarpe și s-a gândit: „O să-l iau, să ne fie fecior și sprijin la bătrânețe”.

Și moșneagul a luat traista cu puiul de șarpe, a venit înapoi și de la poartă a prins a striga:

— Deschide, babă, ușile și ieși-ne înainte!

— Ce-ai adus la casă, ce să fac cu șarpele? s-a mirat baba.

— Acesta o să ne fie fecior.

I-au făcut loc pe cuptor lângă sobă, și, când colo, se lungește șarpele și crește, că nu încape pe cuptor. Moșneagul și baba l-au ridicat în pod, l-au hrănit trei zile cu lapte dulce și miez de nucă și a crescut șarpele de pocneau grinzile și intra casa în pământ de greutate. La a patra zi șarpele a scos capul pe gura podului și a vorbit:

— Tată și mamă, a venit vremea să mă însor.

Moșneagul și baba s-au bucurat:

— Și pe cine vrei s-o pețești?

— Pe fiica împăratului.

Până s-a mai gândit baba ce să răspundă, a răspuns moșneagul:

— Nu mă duc, dragul tatei, că mi-a lua capul.

— Dacă nu te duci, îți iau eu capul!

Se duce moșneagul, ca vai de el, se duce la palat și bate la poartă. Strajnicii i-au dat drumul, moșneagul și-a luat cușma din cap, s-a închinat și a spus:

— Să trăiești, luminate împărate!

— Mulțumim dumitale, om călător, ce ai venit?

— Am venit să ne luăm de cuscri, dumneata ai fată de măritat, eu am băiat de însurat.

Împăratul s-a făcut foc și pară, și a poruncit călăilor și temnicerilor să-l izgonească cu bicele și să deie drumul la câini, să-l mănânce. Călăii l-au alungat cu bicele, au slobozit câinii din lanț și l-au rupt în bucăți, că bietul moșneag a ajuns acasă cu un pic de suflet.

Când l-a văzut șarpele pășind pragul rămolit și ujilit ca vai de dânsul, s-a întins din gura podului l-a înghițit și i-a dat drumul bun sănătos și îmbrăcat în haine nouă.

— Cum îți pare? l-a întrebat șarpele.

— Îmi pare bine că-s cu zile și-s voinic cum am fost.

— Și mie îmi pare bine că are cine se duce s-o ceară pe fiica împăratului de mireasă.

— Nu mă duc, dragul tatei, că mi-a lua capul!

— Dacă nu te duci, îți iau eu capul!

Moșneagul s-a dus la palat și s-a închinat în fața împăratului:

— Bine te-am găsit, luminate împărate!

— Bine ai venit, moșule, ce ți-i voia și nevoia?

— Să ne luăm de cuscri, tu ai fată de măritat, eu - băiat de însurat, să le facem o nuntă.

Ca să nu mai deie fata, împăratul zice:

— Vezi dealul acela?

— Văd, luminate împărate.

— Până mâine dimineață să mi-l faci vale și pe vale să-mi faci moară, să-mi faci iaz, în jurul iazului să ari, să sameni grâu, grâul să-l treieri, să-l faci făină și în răsăritul soarelui să-mi aduci o pereche de colaci.

Moșneagul vine acasă și-i spune șarpelui:

— Iată, dragul tatei, ce a spus împăratul.

— Culcă-te, tată, și dormi, nici în seamă nu lua.

Șarpele a ieșit afară și, când a șuierat, s-au strâns șerpi, balauri câtă frunză și iarbă.

— Ce ne-ai chemat, stăpâne?

— Vedeți dealul cela? Până mâine dimineață să mi-l faceți vale și pe vale să-mi faceți moară, lângă moară un iaz mare, iar locul împrejur să fie semănat cu grâu, grâul să rodească și la răsăritul soarelui să-mi aduceți o pereche de colaci.

În zori de zi vin balaurii cu colaci calzi.

Șarpele i-a luat, a scos capul pe gura podului și a vorbit:

— Scoală, tată, și te du la împărat cu colaci calzi.

Se scoală moșneagul, ia colacii și se duce la împărat. Când a văzut împăratul dealul - vale și pe moșneag cu colaci calzi, s-a dus la împărăteasă și i-a spus:

— Eu am zis să-l sperii, dar el a împlinit porunca. Ce să facem acum cu dânsul?

— Lasă, că-i dau eu o poruncă. Până mâine dimineață să fie marea cu apele la mine sub fereastră, iar în dosul palatului, cât vezi cu ochii, să puie viță de vie și până în răsăritul soarelui să fie poama crescută, rodită, strugurii copți, să vorbească bobiță cu bobiță între ele, când m-oi scula eu, să mă spăl cu apă de mare și să mănânc poamă.

Se întoarce împăratul și moșneagul îl întreabă:

— Ne încuscrim, împărate?

— Ne încuscrim, moșule, dar să-mi mai împlinești o poruncă. Până mâine dimineață să fie marea cu apele la mine sub fereastră, iar în dosul palatului, cât vezi cu ochii, să pui viță de vie și până la răsăritul soarelui să fie poama crescută, rodită, strugurii copți, să vorbească bobiță cu bobiță între ele, când m-oi scula eu să mă spăl cu împărăteasa și cu toată curtea în mare și să mănânc poamă.

S-a dus moșneagul acasă. Șarpele îl aștepta cu sufletul la gură:

— Ce-a zis împăratul?

— Iată, dragul tatei, ce a spus.

— Du-te, tată, și te culcă, nici în seamă nu lua.

A ieșit șarpele afară, a șuierat și au venit șerpi, balauri, de nu-i ținea locul.

— Ce dorești, stăpâne?

— Până mâine dimineață să fie marea cu apele sub ferestre la palatul împăratului, iar în dosul palatului, cât se vede cu ochii, să puneți viță de vie și până în răsăritul soarelui să fie poama crescută, rodită, strugurii copți, să vorbească bobițele între ele, când s-or scula împăratul și împărăteasa să se spele în apă de mare și să mănânce poamă.

În zori de zi s-a trezit curtea în plescăitul valurilor.

Împăratul și împărăteasa s-au sculat, au deschis fereastra și s-au spălat în apă de mare. După ce s-au spălat, a început a scădea marea și în urmă creștea iarbă verde. Când s-au uitat în jur, mesele erau încărcate cu struguri de poamă și bobițele se luaseră la ceartă, că nu încăpeau pe tipsiile de aur.

Dimineața șarpele îi zise moșneagului:

— Du-te, tată, la împărat, că de acum s-a spălat, a ospătat și e în cheful lui, du-te și o cere pe fiică-sa de mireasă.

Când a ajuns moșneagul, era tocmai în răsăritul soarelui:

— Bună dimineața, înălțate împărate!

— Mulțumesc dumitale, moșule, iar mi-ai venit?

— Iar am venit, împărate!

— Și acum de ce?

— Tot cu rugare și întrebare, ne luăm de cuscri ori ba?

— Ne încuscrim, moșule, ne încuscrim, dacă îmi îndeplinești și a treia poruncă.

— Ce poruncă, înălțate împărate?

— Să-mi faci până mâine dimineață un drum de aur de la palatul meu până la casa mirelui, unde-s munți, să-mi pui punți, unde-s codruri - să-mi pui poduri, iar pe margini să

crească pomi de aur și păsări de aur să-mi cânte în toate glasurile. Mâine dimineață să-mi aduci roade să gust, să mă trezesc în cântecul păsărilor.

Moșneagul s-a întors acasă. Șarpele îl aștepta cu gura arsă:

— Ce-a spus împăratul?

— A spus să-i faci un drum de aur de la palat până aici acasă, unde-s munți, să-i pui punți, unde-s codruri - să-i pui poduri, iar pe margine să crească pomi de aur cu roadele de aur și păsări de aur să cânte în toate glasurile. Mâine dimineață să se trezească în cântatul păsărilor, să-i aduc roade să guste.

— Du-te, tată, și te culcă, nici în seamă nu lua.

Moșneagul s-a dus la culcare, iar șarpele a ieșit afară, a șuierat și au venit șerpi, balauri - câtă frunză și iarbă.

— Ce poruncești, stăpâne?

— Până mâine dimineață să faceți în locul casei un palat pe trei părți mai frumos ca al împăratului tot din aur-lamur, cu trei rânduri de foișoare și bătut cu piatră rară și să faceți și un drum de aur de aici până la curtea împăratului, unde-s munți - să puneți punți, unde-s codruri, puneți poduri, iar pe margine să crească pomi de aur cu roadele de aur și păsări de aur să cânte în toate glasurile, ca să se trezească împăratul și împărăteasa în cântatul păsărilor, să ieie roade să guste.

La ieșirea zorilor erau toate gata. Împăratul și împărăteasa s-au trezit în cântatul păsărilor. Când colo, veni și moșneagul cu închinăciune și plecăciune. Cum sosi, așa vorbi:

— Bună dimineața, înălțate împărate, a venit vremea să ne încuscrim, să punem zi de nuntă!

A sărit împăratul, parcă l-ar fi călcat pe bătătură, a ieșit în foișor și, când a văzut drumul, pomii și palatul toate turnate din firul aurului, n-a mai avut ce zice, a poruncit să deie sfară în țară, răvașe prin orașe, a trimis și crainici în toate părțile, să poftească lumea la nuntă. Și a început a se

aduna lumea pâlcuri, pâlcuri din toate părțile, că avea o împărăție de n-o cuprindea gândul omului.

Acum împăratul a trimis trăsura cu patru cai să-l aducă și pe mire. Vizitiii au mers, s-au oprit în poartă la moșneag și solii împărătești i-au închinat moșneagului colaci și i-au spus să iasă cuconul mire, că-i așteaptă nunta.

Șarpele, de colo de unde era, a văzut trăsura împărătească și a spus:

— Ce mi-a trimis mie împăratul cotiga aceasta? Duceți-vă înapoi și spuneți-i să-mi trimită o trăsură de fier cu douăzeci și patru de roate și douăzeci și patru de cai înhămați.

Când a auzit împăratul de una ca aceasta, i s-a lăsat sângele în picioare. Nu se putea dumeri ce mire-i acesta. Fiindcă așa a fost voia mirelui, a dat poruncă la fierari și i-au făcut o trăsură de fier cu douăzeci și patru de roate, a înhămat douăzeci și patru de cai și a trimis-o la moșneag.

Acum mirele s-a suit în trăsură, s-a pornit cu nunta și coada lui se mai târa pe jos încă de trei trăsuri.

Împăratul îi aștepta cu făclii aprinse, cu pahare drese și bucate pentru mese.

Când au ajuns la poarta împăratului, lăutarii au început a cânta, șarpele s-a dat jos din trăsură, s-a întins și a încolăcit mesele de jur împrejur să steie musafirii pe dânsul în loc de scaune la masă.

Au făcut nuntă cu voie bună, veselie și curajul cel mare. După nuntă au luat mireasa și s-au întors acasă.

Când a intrat fata împăratului în casă, s-a mirat ce a văzut. Ce avea mirele în odăile lui, n-avea împăratul în curte. Totul era numai de aur și o frumusețe, că-ți fura inima.

Mirele a dezbrăcat pielea de șarpe și s-a făcut un băiat frumos - o dragoste să te uiți la dânsul, cu coroană pe cap, cu haine aurite: din guler până-n pământ numai fir de mărgărint. S-au pus ei pe trăit și trăiau traiul cel bun de pe draga lume.

A trecut cât a trecut și iată că se duce împărăteasa să vadă cum trăiește fiică-sa cu șarpele.

— Apoi, maică, acesta nu-i șarpe, îi un băiat tânăr peste fire de frumos, numai ziua îmbracă pielea aceasta de șarpe, iar seara o dezbracă și o pune la picioare.

— Dacă-i așa, maică, știi ce să faci? Să încarci o tava cu jăratic, s-o pui sub pat și, când a întinde picioarele, a cădea pielea și a arde. Dacă va arde, nu va mai avea ce îmbrăca și va rămânea așa.

Fata a făcut după cum o pusese maică-sa la cale. A aprins un foc cu lemn și seara, când șarpele s-a dezbrăcat și s-a dus la culcare, a umplut o tavă cu jăratic și a pus-o lângă pat la picioarele lui. Voinicul a întins picioarele prin somn, pielea a căzut în jar și a plesnit - și a vuvuit cerul, a clocotit pământul de s-a auzit peste nouă mări și nouă țări, unde-i apa lină, câmpul alămâie și iarba mătase.

Voinicul s-a trezit și i-a tras o palmă fetei, că au podidit-o lacrimile. Trei lacrimi au căzut pe brâul fetei și s-au făcut trei cercuri de fier.

— Eu mai aveam de purtat trei zile pielea aceasta de șarpe și era s-o lepăd, ispășeam de-acum blestemul părinților. Cine te-a pus la cale, rău gând a avut. De azi înainte să umbli încinsă cu cercurile acestea de fier și să nu le poți desface, până nu-i veni peste nouă mări, peste nouă țări, unde-i apa lină, câmpul alămâie și iarba mătase și-i striga în gura mare: *„Drag stăpânul meu, întinde mâna peste mine, cercul să plesnească, pruncul să se nască!”*

Voinicul cât mai repede închise ușa și - să te duci duluță. Din urma lui s-a ridicat o ceată-negureată, ce cuprindea cerul și îneca pământul.

A rămas fata singură, a plâns, a jelit și într-o bună zi a lăsat palatul și s-a pornit pe urma lui. A mers fata și a tot mers multă cale-împărăție, cuvântul să ne ție și a ajuns la Sfânta Miercuri. Fata a bătut la poartă și a vorbit:

— Măicuță, primește-mă la popas.

— Dacă ești fată curată, intră să te dăruiesc cu ceva, iar

de nu, du-te cât mai departe, că am o cățelușă cu dinții de criță, te face mici fărâme.

— Deschide, maică Sfântă Miercuri, căci sunt o fată curată și oropsită.

Sfânta Miercuri i-a deschis și a întrebat-o:

— Tu ești fiică de împărat, blestemată de bărbat să mergi peste nouă mări și nouă țări, unde-i apa lină, câmpul alămâie și iarba mătase?

— Eu sunt.

— Intră să te vadă mătușa, că de auzit am auzit de tine, iar de văzut nu te-am văzut.

Fata a intrat.

Sfânta Miercuri a primit-o, i-a dat un ulcior cu apă să cinstească și o prescură să ospăteze. Ulciorul și prescura erau fermecate, de unde bea - se umplea, de unde mânca - creștea. La urmă i-a dăruit trei mere de aur. Fata le-a luat și iar s-a pornit la drum. Și a mers și a tot mers zi de vară până-n seară, da atunci zilele erau ani și a ajuns la chilia Sfintei Vineri.

Fata a bătut în ușă și a vorbit:

— Măicuță, primește-mă la popas.

— Dacă ești fată curată, intră să te dăruiesc cu ceva, iar de nu, du-te cât mai departe, că am o cățelușă cu dinții de criță, te face mici fărâme.

— Deschide, maică Sfântă Vineri, căci sunt fată curată.

Sfânta Vineri i-a deschis ușa și a cunoscut-o:

— Tu ești fiică de împărat, blestemată de bărbat să mergi peste nouă mări și nouă țări, unde-i apa lină, câmpul alămâie și iarba mătase.

— Eu sunt.

— Intră să te vadă mătușa, că de auzit am auzit, iar de văzut nu te-am văzut.

Fata a intrat, a poposit. Sfânta Vineri i-a dat un ulcior cu apă să cinstească și o prescură să ospăteze. Și ulciorul și prescura erau fermecate, că de unde bea - se umplea, de

unde mușca - se vindeca. La plecare i-a dăruit un rodan[1] de aur.

S-a pornit fata la drum și a mers cale neumblată peste câmpuri, peste ape și a ajuns la Sfânta Duminică. A bătut fata la poartă și a spus:

— Măicuță, primește-mă la popas!

Dinăuntru s-a auzit:

— Dacă ești fată curată, intră să te dăruiesc cu ceva, iar de nu, du-te cât mai departe, că am o cățelușă cu dinții de fier, cu măselele de oțel, când i-oi da drumu, praf și fărâme te face.

— Deschide, măicuță, sunt fată curată.

Sfânta Duminică i-a deschis și a cunoscut-o:

— Tu ești fiică de împărat, blestemată de bărbat să mergi peste nouă mări și peste nouă țări, unde-i apă lină, câmpul alămâie și iarba mătase?

— Eu sunt!

— Intră să te vadă mătușa, că de auzit am auzit, iar de văzut nu te-am văzut.

Fata a intrat, a poposit. Sfânta Duminică i-a dat un ulcior cu apă să cinstească și o prescură să ospăteze. Ulciorul și prescura erau fermecate, de unde bea - se umplea, de unde mușca - se vindeca. Când a fost să plece, i-a dăruit Sfânta Duminică o năframă de mătase împrejur cu aur trasă, a petrecut-o până la poartă și fata a spus:

— De aici încolo nu mai știu unde să merg să nimeresc.

Sfânta Duminică a luat o frunză și, când a suflat-o, s-a dus frunza din plai în plai, din vale în vale și a făcut o cărare până la locul unde se găsea voinicul.

— Uite acolo îs curțile bărbatului. El a venit aici în împărăția zânelor, zânele i-au dat mâncare uitată, băutură uitată și a uitat de tine. Tu du-te, dar nu intra în casă, căci el e dus în toate zilele la vânătoare, oprește-te la fântână și prima zi scoate merele de aur la soare, a doua pune

---

[1] *Rodán, rodane,* s. n. (Reg.) Unealtă casnică cu care se deapănă firele textile de pe scul pe țevi sau pe mosoare; sucală.

rodanul să toarcă pe colacul fântânii, a treia desfă năframa de mătase împrejur cu aur trasă și întinde-o pe iarbă verde. Ziua o să vină zânele la apă, o să le vadă și o să vreie să le cumpere, dar tu să nu le vinzi nici pe bani, nici pe pietre scumpe, nici pe alte lucruri, ci să le dai așa, dacă te-or lăsa să dormi o noapte în odaia voinicului. Acum mergi cu bine, fie-ți drumul cu folos.

Fata i-a mulțumit, s-a pornit la drum și a mers și a tot mers, a trecut văile cu florile, izvoarele cu ponoarele și a ajuns la fântâniță. Cum a ajuns, a scos cele trei mere de aur și aștepta. N-a trecut mult și au venit zânele la apă. Zânele nu s-au mirat de fată că au văzut-o aici, unde pasăre zburătoare, necum om călător nu răzbate, ci s-au mirat de cele trei mere de aur și au întrebat:

— Nu vinzi merele, fată, să le cumpărăm noi pe bani, pe pietre scumpe, să nu le apuce alții?

— De vândut nu le vând nici pe bani, nici pe pietre scumpe, vi le dau așa, fără nici o plată, dacă mă lăsați să dorm o noapte în chilioara voinicului.

Zânele s-au învoit, au dus-o pe fată la chilioarele lor, iar seara, când a venit voinicul de la vânătoare, i-au dat mâncare uitată, băutură uitată și buruieni de somn și a adormit voinicul somn greu de moarte. Atunci au adus-o pe fată în chilioara lui și ea a prins a lăcrima și a cuvânta:

— Drag stăpânul meu, întinde mâna peste mine, cercul să plesnească pruncul să se nască!

A strigat fata, a plâns, dar voinicul n-a auzit nimic. Cocoșul a cântat de trei ori, s-a luminat de ziuă și fata s-a dus la fântâniță tristă și mâhnită, a scos rodanul cel de aur de la Sfânta Vineri și s-a pus pe tors.

Pe la amiază au venit zânele la apă și, când au văzut rodanul cel de aur torcând fire de aur și de diamant, s-au mirat ca de mare minune și au întrebat:

— De vânzare ți-i rodanul, să-l cumpărăm noi pe bani? Ori pe pietre scumpe, să-l avem la averea noastră, la chilioarele noastre?

— Pe bani și pietre scumpe nu-l dau, dacă mă lăsați o noapte să dorm în chilioara voinicului, vi-l dau așa, cum se găsește, fără nici o plată.

Zânele au luat-o pe fată la chilioara lor. Seara, când a venit voinicul de la vânătoare, i-au dat mâncare uitată, băutură uitată și buruieni de somn și a adormit voinicul așa, că puteai să tai lemne pe dânsul. După aceea au adus-o pe fată în chilioara voinicului și ea a prins a boci și a se ruga:

— Drag stăpânul meu, întinde mâna peste mine, cercurile să plesnească, pruncul să se nască!

A plâns fata, a bocit toată noaptea, dar voinicul n-a auzit și nu s-a trezit. Înspre ziuă a cântat cocoșul de trei ori, fata a ieșit din chilioară și iar s-a dus la fântâniță, întristată și îndurerată.

S-a așezat lângă fântână, a scos năframa de la Sfânta Duminică și a întins-o pe iarbă verde. Spre seară au venit zânele la apă și, când au văzut năframa de la Sfânta Duminică, au dat toate năvală:

— De vânzare ți-i năframa, s-o cumpărăm noi pe bani, pe pietre scumpe?

— Nu vând năframa pe aur și pietre scumpe, o dau așa, dacă mă lăsați să stau o noapte în chilioara voinicului.

Zânele au luat năframa și au dus-o pe fată la chilioarele lor. Când a venit voinicul de la vânătoare, cocoșul i-a ieșit înainte, a bătut din aripi și a cântat:

— Cu-cu-ri-gu! Stăpâne, de trei nopți încoace vine o fiică de împărat, blestemată de bărbat, intră noaptea în chilioara ta și plânge cu glas mare până-n cer, cu lacrimi până-n pământ, să întinzi mâna, să plesnească trei cercuri de fier, să nască pruncul.

Voinicul și-a adus aminte și l-au tăiat lacrimile. El s-a dus în chilioară și a căzut bolnav. Zânele i-au adus mâncare uitată și buruieni de somn, iar el de scârbă și jale mare, că n-o văzuse pe fată atâta vreme, n-a putut nici bea, nici mânca. Pe la miezul nopții a intrat fiica împăratului în

chilioara voinicului, a prins a lăcrima și a cuvânta:

— Drag stăpânul meu, întinde mâna peste mine, cercurile să plesnească, pruncul să se nască!

Voinicul a îmbrățișat-o și, când a pus mâna pe cercuri, au plesnit cercurile, și a născut fata de împărat un băiat de șapte ani. Voinicul s-a bucurat, a ieșit afară și, când a șuierat odată, au venit balauri, șerpi câtă frunză și iarbă:

— Ce ne-ai chemat, stăpâne?

— Aduceți-mi o trăsură cu douăzeci și patru de cai în șir, să mă duc acasă.

Ca din pământ a apărut o trăsură cu douăzeci și patru de cai albi. Voinicul, fata de împărat și băiatul s-au suit în trăsură și s-au pornit înapoi spre împărăție, la palatul lor. Zânele i-au ieșit înainte, îl rugau să steie, mai cât nu-și așterneau și inima la picioarele lui, dar voinicul s-a dus și dus a fost. S-a întors acasă la moșneag și la babă, s-a pus pe trai și a trăit traiul cel bun de pe draga lume. Eu i-am lăsat trăind și viețuind și

Am încălecat pe un cocoș
Și m-am dus tot pe jos,
Și am încălecat pe o roată
Și v-am spus povestea toată.

La izvoare. *Povești, poezie populară și cercetări de folclor* de Grigore Botezatu. Chișinău, Ed. Hyperion, 1991, p. 22-30.